

Naiset Rauhan Puolesta

Women for Peace in Finland

Kyllä rauhankulttuurille • Kyllä ihmisyydelle • Kyllä rauhalle • Uraaniaseet täyskieltoon • Asemiljardit ruokaan • Ydinaseriisunta

28.4.2008

Työ- ja elinkeinöministeriö
Valtioneuvosto

Lausunto koskien ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa Olkiluoto 4 ydinvoimalaitoshankkeelle

Naiset Rauhan Puolesta –liike

Ydinvoima on rikos ihmisyyttä kohtaan ja sen synty on lähtöisin aseteollisuudesta, joka edelleen hyötyy ydinvoimasta. Naiset Rauhan Puolesta –liike katsoo että ydinvoima ei koske ainoastaan paikkakuntalaisia vaan mitä suuremmassa määrin Suomen, Tanskan, Norjan, Saksan ja Venäjän väestöä ja koko Itämeren aluetta.

Itämeri on maailman radioaktiivisin meri – miksi siis haluamme saastuttaa sitä vielä lisää. Itämeren veden vaihtuvuus Atlantilta on ainoastaan n. 1 % vuodessa. HELCOMin (Helsinki-komissio) raportin mukaan mm. Cesium 137 pitoisuudet ovat nousseet kaloissa Olkiluodon, Oskarshamnin, Forsmarkin ja Studsvikin alueella. http://helcom.fi/environment2/ifs/ifs2004/en_GB/C-137fish/. Tiedämme, että kalat kuljettavat radiokatiivisuutta ihmisiin hyvin tehokkaasti (RISO laboratorio, Sven P. Nielsen).

Naiset Rauhan Puolesta – liike vaatii, ettei Itämerta kuormiteta enää uusien ydinvoimaloiden lauhdevesillä. Lauhdevedet tappavat saman määrän kaloja vuosittain mitä kalastajat kalastavat. Näistä kuolleista kaloista ei kukaan puhu, mutta kalastajat pakotetaan yhä ahtaammalle ja ahtaammalle. Haluamme, että edes osa Itämerta, Selkämerta ja Pohjanlahtea säilyisi puhtaana. D.C. Millerin ja A.D.Beckin raportti osoittaa, että ydinvoimaloiden lauhdevedet aiheuttavat runsaasti ympäristöhaittoja (Development and Application of Criteria for Marine Cooling Waters, s. 639-657, Environmental Effects of Cooling systems at Nuclear Power Plants – Proceedings of a symposium, Oslo 26-30. August 1974, IAEA. Wien. 1975.)

Naiset Rauhan Puolesta – liike vaatii, ettei Itämerta kuormiteta enää uusien ydinvoimaloiden lauhdevesillä. Vaadimme myös, että asetetaan riippumaton tutkimusryhmä tutkimaan ydinvoimaloiden lauhdevesien aiheuttamien ympäristöhaittojen vaikutukset Itämerellä,

Selkämerelle, Pohjanlahdella ja Suomenlahdella ennen kuin yksikään uusi ydinvoimala saa periaatelupaa.

Ydinvoima ja ydinaseet

Ei voi olla vain sattuma, että ydinasevaltiot kaavailevat lisää ydinvoimaa. Ranska ja Britannia pystyvät ydinvoiman lisärakentamisen varjolla lisäämään ydinasearsenaaliaan.

<http://www.guardian.co.uk/environment/2008/mar/25/nuclearpower.energy>

Huhtikuussa 2008 USAn Energia ministeriö ilmoitti, että Nevadan testausalueella korotetaan ydinaseiden kehittelyä. Uusien ydinaseiden kehittely kulkee nimellä ”Complex Transformation” www.complextransformationspeis.com ja samanaikaisesti USA on halukas rakentamaan uusia ydinvoimaloita.

Venäjä on myös ilmoittanut, että heidän sotilaallinen potentiaalinsa ja erityisesti ydinasepotentiaalinsa on oltava sellaisella tasolla, että he voivat säilyttää itsenäisyytensä. Venäjän on oltava USAn kanssa samalla tasolla, sanoi Venäjän asevoimateollisuuden kommissio Sergej Ivanov joulukuussa 2007.

IAEA:n tiedonannossa 40/4/1998 (A Radiological Legacy),
(<http://www.iaea.org/Publications/Magazines/Bulletin/Bull404/article1.pdf>),
Abel J. Gonzalez toteaa atomiaseiden ja atomivoiman yhteydestä:

”Atomiaseiden tuotanto edellyttää, että varmistetaan tietty määrä rikastettua uraania tai plutoniumia, fissiota, sekä tietty määrä tritiumia ja raskas vetyä, fuusiota varten. Sotilaallisen tuotannon polttoaine-kierto on samankaltainen kuin rauhanomaisten sähköntuotanto-ohjelmien: uraanin louhinta ja -käsittely, rikastaminen, polttoaineen valmistaminen, materiaaleja tuottavien reaktoreiden käyttö sekä käytetyn polttoaineen jälleenkäsittely plutoniumin erottamiseksi.”

Naiset Rauhan Puolesta – liike katsoo, että ydinvoima ja ydinaseet ovat siamilaiset kaksoset. Ydinvoimalan reaktorit käyttävät uraania, jota tarvitaan raaka-aineeksi sekä ydinaseisiin että kauhistuttaviin DU-aseisiin, eli köyhdytetystä uraanista tehtyihin aseisiin. DU-aseita on käytetty Afganistanissa, Irakissa, Libanonissa ja Balkanilla. Näitä sodankäyntejä on sattuvasti kuvattu matala-asteiseksi ydinsodaksi (Low Intensity Nuclear War). Aseet ovat kemiallisesti myrkyllisiä ja radioaktiivisia ja ovat myrkyttäneet ympäristöä ja ihmisiä. Ydinaseiden tuhot ovat tuttuja Hiroshimasta ja Nagasakista.

IAEA:n pääjohtajan Mohammed ElBaradein mukaan tunnettujen ydinasevaltioiden lisäksi on olemassa 35 – 40 maata, joilla on tieto-taito ydinpommin rakentamiseen. Helmikuussa 2005 järjestön entinen pääjohtaja Hans Blix totesi Tukholmassa että ”ydinsulku menee pikemmin taaksepäin kuin eteenpäin...”. Kuluvan vuoden maaliskuussa käydessään Suomessa hän oli sitä mieltä, että ydinasevaltiot kuten USA, Venäjä ja Kiina ovat valmiit kilpavarusteluun, joka johtaa siihen, että Pohjoiskorea ja Iran kehittävät joukkotuhoaseita.

Naiset Rauhan Puolesta –liike katsoo, että Suomen hankeet rakentaa lisää reaktoreita, joiden polttoaineen raaka-aine soveltuu myös sellaisten aseiden rakentamiseen, joilla on hirvittävä tuhovoima ympäristön ja ihmisen kannalta, ei voida globalisoituneessa maailmassa käsitellä ainoastaan Suomen näkökulmasta. Päätökseen liittyy kauaskantoisia moraalisia ja eettisiä vastuita.

Jos Suomi päättää rakentaa uusia reaktoreita kaikkine ympäristö- ja terveysvaikutuksineen on myös sallittava sama oikeus niille maille, joiden aikomuksena saattaa olla ydinaseiden rakentaminen. Suomen maine ydinaseriisunnan ja rauhan puolestapuhujana kärsii erittäin pahan takaiskun päättäessään rakentaa uusia reaktoreita.

Naiset Rauhan Puolesta –liike vaatii, että Suomessa ei tehdä mitään päätöksiä uusien ydinvoimaloiden rakentamiseksi ennen kuin ydinasemaat ovat ydinsulkusopimuksessa kirjattujen ydinaseriisuntavelvoitteidensa mukaisesti tehneet konkreettisia, sitovia suunnitelmia tarkkoine aikatauluineen ympäristöä ja ihmisiä uhkaavista ydinaseista luopumiseksi.

Naiset Rauhan Puolesta – liike vaatii myös, että Suomessa ei tehdä mitään päätöksiä uusien ydinvoimaloiden rakentamiseksi ennen kuin radioktiivisesti ja kemiallisesti saastuttavat köyhdytettyä uraania sisältävät aseet (DU-aseet) on asetettu kansainvälisesti täyskieltoon.

Uraanin louhinta ja rikastaminen

Kun Suomessa tehdään ympäristöarviointi uuden reaktorin rakentamisesta on tarkasteltava koko ydinpolttoaineketjua uraanin louhinnasta jätteisiin tai ydinpommien laukaisemiseen.

Ydinvoimalat tarvitsevat uraania polttoainesauvoja varten. Uraanirikastamoiden toiminta, kuten käytetyn polttoaineen jälleenkäsittely, ovat avainasemassa ydinaseiden valmistuksessa. Uraanin rikastamisteknologia on välttämätön varmistettaessa korkea-asteista uraania, joka paremmin kuin matala-asteinen uraani soveltuu ydinpommin valmistamiseen. Jälleenkäsittely puolestaan tuottaa tarvittavaa plutoniumia. Uraanin louhinta ja rikastaminen sekä jätteiden jälleenkäsittely ovat ympäri maailmaa monen arvovaltaisen tahon todistamana saastuttaneet pahasti luontoa ja vesistöjä.

Suomessa mm. työ- ja elinkeinoministeri Mauri Pekkarinen on todennut, että jos Suomi tuottaa energiaa ydinvoimalla meidän tulisi myös louhia uraania reaktoreita varten ja, että näin ollen Suomella olisi omavaraista energiaa. Suomesta ei kuitenkaan löydy teknologiaa rikastamaan malmia ydinpolttoaineeksi. Malmi olisi siis vietävä esim. Saksaan tai Ranskaan käsiteltäväksi. Ranskalainen uraanikaivosyriitys Cogema, jonka tytäryhtiö Areva rakentaa Olkiluoto 3 -reaktoria, on ensimmäisten joukossa saanut valtausluvan Eno/Kontiolahden alueella. Jos yritys aloittaa Suomessa uraaninlouhinnan, malmi viedään Ranskaan käsiteltäväksi. Sen jälkeen on täysin mahdotonta seurata käytetäänkö Suomen uraania sotilaallisiin vai rauhanomaisiin tarkoituksiin. Esimerkkinä mainittakoon, että ydinsulkusopimuksen vastaisesti on Kanadassa louhittua uraania käytetty ydinpommien valmistamiseen USA:ssa.

Cogema muodostettiin vuonna 1975 kaupallisena ydinpolttoaineyrityksenä, joka on osa CEA:ta (Commissariat à l'Énergie atomique). CEA muodostettiin vuonna 1945 kenraali de Gaullen toimesta julkisena ranskalaisena yrityksenä, jonka päätarkoituksena oli kehittää sotilaallista ydinvoimaa Ranskalle riippumattomana USA:sta ja silloisesta Neuvostoliitosta. CEA:n tarkoitus on tehdä kaikenlaisia tieteellisiä ja teknisiä ydinenergiaan ja kansalliseen puolustukseen liittyviä tutkimuksia. CEA:sta on sanottu, että se on valtio valtiossa ja että sillä on salainen talousarvio.

On olemassa suuri vaara, että Suomi, aikoinaan tunnettuna ydinaseriisunnan ja rauhan

puolestapuhujana, tulee rikkomaan kansainvälistä ydinsulkusopimusta. Viime aikoina moni arvovaltainen taho on kiinnittänyt huomiota siihen, että ydinaseiden leviämisen estäminen tulee mahdolliseksi kaupallisen ydinvoiman leviämisen myötä.

Jo maailman olemassa olevien reaktoreiden vaatima uraanipolttoaineinfrastruktuuri on aiheuttanut maailmanrauhaa uhkavia kiistelyä (esim. Irak, Iran, Pohjois-Korea). Jos reaktoreiden lukumäärä kasvaa entisestään tarvitaan uusia uraanin rikastamislaitoksia mikä edelleen kasvattaa jännitteitä eri maiden välillä.

Uraaniaseet (DU-aseet)

Osa kaupallisen ydinteollisuuden tuotantoketjusta palvelee myös aseiteollisuutta tuottaen raaka-aineita tuhoisten uraaniaseiden valmistukseen. Köyhdytettyä uraania sisältäviä aseita on käytetty Afganistanissa, Irakissa, Libanonissa ja Balkanilla erittäin tuhoisin seurauksin sekä sotilaiden että siviiliväestön kohdalla. Aseet ovat myös radioaktiivisesti saastuttaneet ja kemiallisesti myrkyttäneet laajoja maa-alueita.

Asiantuntijat sanovat, että Lähi-Idän alueiden sodankäynneissä käytetyt uraaniaseet tuovat aikanaan suuremman tuhon mitä Hiroshiman ja Nagasakin ydinpommit aiheuttivat. Mm. Bagdagin alueen maa-aines on täysin saastunut ja erityisen herkkiä ovat altistumiselle ovat lapset, jotka leikkivät ulkona, sanoo Tr. Helen Caldicott.

<http://globalresearch.ca/index.php?context=va&aid=7410>

Köyhdytetty uraani 238, joka on uraaniaseiden raaka-aine, on reaktoripolttoaineen tuotantoprosessin sivutuote, eli maapalloa saastuttava jäte. Rikastamisasteesta riipuen syntyy yhtä tonnia reaktoripolttoainetta kohden suuri määrä köyhdytettyä uraania. 1.300 MW:in reaktorin kohdalla syntyy vuosittain noin 210 tonnia köyhdytettyä uraania.

Myös käytetyn polttoaineen jälleenkäsittelyssä saadaan köyhdytettyä uraania. Eräiden asiantuntijoiden mukaan USA:n energiaviranoimaisilla (Department of Energy) on miljoonia tonneja köyhdytettyä uraania varastossa. Ydinteollisuudelle tämä on jätettä, jonka huolehtiminen on kallista. Käyttämällä jätettä aseisiin ydinvoimateollisuus säästää jätteiden sijoituskustannuksissa ja aseiteollisuus saa lähes ilmaista raaka-ainetta äärimmäisen tuhoisiin aseisiin.

Mitä enemmän reaktoripolttoainetta tuotetaan, sitä todennäköisemmin uraaniaseet leviävät eri puolille maailmaa. Ainakin 20 maata omistaa tällä hetkellä näitä uraaniaseita, joiden käyttö on kansainvälisen humanitaarisen lain vastaista. Köyhdytetyn uraanin puoliintumisaika on 4,5 miljardia vuotta. Kun aine on kerran saastuttanut luontoa se jää sinne – ikuisiksi ajoiksi.

Amerikkalaisen ydinteknologi tiedemiehen Leonard Dietzin mukaan Persianlahden sota, jossa uraaniaseita käytettiin ensimmäistä kertaa, oli myös tähänastisen sotahistorian myrkyllisin sota.

Terroristiuhka

Kesäkuussa 2007 ydinaseiden asiantuntija Matthew Bunn, Harvardin yliopiston atomihallintaprojektin (Project on Managing the Atom) vanhempi tutkija, kertoi, että ydinmateriaali ei ole niin hyvin valvottu, eikä siitä ole niin vaikeata tehdä aseita kun yleisesti luullaan. Hän vaati myös, että maailman ydinteknologiaa käyttävien maiden on toimittava päättäväisesti, jotta ydinmateriaalia ei joutuisi terroristien käsiin.

Tutkija Bunnin mukaan viimeisten viidentoista vuoden aikana on toistuvasti varastettu ydinmateriaalia ja hänen mukaansa materiaalien kuljettaminen rajojen yli on varsin helppoa.

Naiset Rauhan Puolesta -liikkeen lausuntopyyntö koskien ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa Olikiluoto 4 ydinvoimalaitoshankkeelle vaatii, että Työ- ja elinkeinoministeriö ottaa huomioon kaikki ne laajat ydinvoimaan liittyvät välittömät ja välilliset ihmiskuntaa ja luntoa vaurioittavat miljooniksi vuosiksi jäävät riskit. Vaadimme myös, ettei Suomessa tehdä ydinvoimalan lisärakentamispäätöstä ennen kuin köyhdytettyä uraania sisältävät aseet (DU -aseet) on asetettu kansainvälisesti täyskieltoon.

Helsingissä 28. huhtikuuta 2008

Naiset Rauhan Puolesta –liike
Lea Launokari
Kaksosmäki 24, 02400 Kirkkonummi